

MÓDSZERTANI MEGJEGYZÉSEK

A VÁLLALKOZÁSOK HITELÁLLOMÁNYÁNAK ALAKULÁSA C. IDŐSOROKHOZ

1. A publikáció célja: a rezidens nem pénzügyi vállalatok, ezen belül a mikro-, kis- és középvállalkozások, valamint az önálló vállalkozók belföldi hitelintézetek, EGT és harmadik országbeli hitelintézeti fióktelepek általi hitelezésének bemutatása¹.
2. A közzétett idősorok az MNB felügyeleti célú adatgyűjtése keretében a hitelintézetek által szolgáltatott, összesített adatokat tartalmazzák, melyek alapjául a SF07H (A/B/T) („A hitelintézet által nyújtott hitelek állományának alakulása”) és az SF1801 („Teljesítő és nemteljesítő kitétségek”) táblák szolgálnak.
3. A közzétett idősorok a belföldi nem pénzügyi vállalati szektorba tartozó vállalkozások (járulékos vállalkozásokkal együtt) és a háztartási szektorba sorolt önálló vállalkozók hitelezését mutatják be. A publikáció nem terjed ki az egyéb pénzügyi vállalati szektorba sorolt vállalkozásokra. A vállalkozások KKV szektorba történő besorolása a kis- és középvállalkozásokról, fejlődésük támogatásáról szóló 2004. évi XXXIV. törvény előírása szerint történik.
4. Az idősorok a részvénytársasági és a szövetkezeti formában működő hitelintézetek, valamint a hitelintézeti fióktelepek által nyújtott hitelek adatait tartalmazzák, de nem terjednek ki a prudenciális szempontból hitelintézetnek minősülő pénzügyi vállalkozások (Garantiqa Hitelgarancia Zrt., Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány) adataira.
5. Az idősorok egyes soraiban részletesen bemutatásra kerülnek a nem pénzügyi vállalatok, ezen belül a KKV szektor, valamint az önálló vállalkozások hitelállomány változására ható összetevők, oly módon, hogy az előző negyedév végi záró állományból - a tárgyidőszaki forgalmi adatok figyelembe vételével - a tárgyidőszaki záró állomány levezethető.
6. A *hitelek (követelések)* magába foglalják a hitelintézet által nyújtott valamennyi hitel és hiteljellegű követelést, ideértve a vásárolt követelést, a pénzkölcsönnek minősülő ügyletből, illetve más pénzügyi szolgáltatásból származó követeléseket, azok megjelenési formájától függetlenül (pl. leszámított váltó követelés, faktorálásból eredő követelés, pénzügyi lízing, halasztott fizetéssel eladott eszközök miatti követelés, repoügyletekből származó követelés). Az IFRS-ek alkalmazására áttért hitelintézetek esetén viszont 2017-től nem tartalmazza a kereskedési céllal tartott kategóriába sorolt hiteleket.
7. Az idősor a hitelállományokat bruttó könyv szerinti értéken, az egyes mozgásokat – az egyéb állományváltozás kivételével - pedig csak a tőkére vonatkozóan jeleníti meg. A bruttó könyv szerinti érték a magyar számviteli előírások alkalmazása esetén az értékvesztéssel és értékelési különbözettel nem korrigált könyv szerinti érték, az IFRS-ek alkalmazása esetén az amortizált bekerülési értéken vagy az egyéb átfogó jövedelemmel szemben valós értéken értékelt hitelek esetében a halmozott értékvesztéssel nem csökkentett könyv szerinti értéket, míg az eredménnyel szemben valós értéken értékelt hitelek esetében a hitelkockázat változásából származó valósérték-változás halmozott összegével nem módosított könyv szerinti értéket jelenti.
8. Az egyes kitétségek devizanem szerinti besorolása (forint, deviza) alapvetően a kölcsönszerződésben meghatározott devizanem alapján történik azzal, hogy amennyiben a folyósítás forintban és devizában is történik, akkor a kitétség az egyes kintlévőségek nyilvántartási devizaneme szerint kerül besorolásra.

---

¹ Jelen idősor a korábban MNB által „Az MNB által felügyelt szektorok adatainak idősorai – Hitelintézetek” (<https://www.mnb.hu/felugyelet/idosorok/i-penz-es-hitelpiaci-szervezetek>) publikáció Hit.(8) „Hitelintézetek mikro-, kis- és középvállalkozásoknak nyújtott hiteleinek alakulása”-t bemutató idősor helyébe lép.

9. A devizában fennálló hitelállományok az MNB által közzétett, a negyedév utolsó napján érvényes hivatalos devizaárfolyamon, a forgalmi adatok pedig az ügylet napján érvényes árfolyamon kerülnek forintra átszámításra.
10. Az idősorokban az egyes forgalmi adatok tartalma az alábbi:
- 10.1. *Folyósítás és törlesztés*: a tárgynegyedévben folyósított és törlesztett tőke (ütemezett és rendkívüli) összege. A folyósításhitelek esetén, amennyiben az adott folyósításhitel állománya az előző negyedévhez képest nőtt, az folyósításként, a csökkenés pedig törlesztésként szerepel. IFRS-ek alkalmazása esetén is itt a folyósított és törlesztett tőke összege jelenik meg, mely eltérhet az IAS 39 szerinti értéktől.
- 10.2. A tárgynegyedévben *vásárolt követelések* összege - ideértve az MNB által engedélyezett állományátruházás keretében a hitelintézet portfóliójába került (átvett) követelés állományát is - bekerülési értéken (vételáron) szerepel.
- 10.3. *Eladott követelések*: a tárgynegyedévben eladott követelések, ideértve az MNB engedélye alapján a hitelintézet portfóliójából állományátruházás címén kikerülő (engedményezett) követeléseket is, könyv szerinti bruttó értéken és az adásvételi szerződés szerinti értéken (eladási áron) is bemutatásra kerülnek. Az eladás - függetlenül a vételár pénzügyi teljesítési időpontjától - abban a negyedévben kerül bemutatásra, amely időszakban a követelés eladása szerződés szerint történt.
- 10.4. *Nem teljesítő* hitelnek minősül a 39/2016. (X.11.) MNB rendelet alapján nemteljesítőnek minősülő hitelállomány.
- 10.5. A *Nettó hiteltranzakció* soron a negyedéves hitelezési aktivitást jellemző forgalmi adatok (folyósítás, törlesztés, vásárlás, eladás) egyenlege szerepel. A követeléseladásból származó állománycsökkenés a követelés eladási árán kerül beszámításra.
- 10.6. A *Leírt követelések* soron a tárgynegyedévben behajthatatlannak minősített és leírt, illetve az egyéb okból leírt követelésnek a leírás kori bruttó (teljes) nyilvántartási értéke szerepel. A véglegesen eladott követelés eladási árát meghaladó könyv szerinti bruttó érték különbözete a *Leírt követelések korrigált összege* soron kerül számbavételre.
- 10.7. Az *Egyéb állományváltozás* soron a tárgynegyedévben történt átsorolások (többek között a szektorbesorolás, devizanem változása, kamattőkésítés, átstrukturálás stb.), továbbá a deviza átértékelődéséből és az egyéb tételekből (pl. kamat) eredő állományváltozások összege jelenik meg. E sor tartalmazza az IFRS-ek esetén az első napi nyereségből/veszteségből, az effektív kamatszámításból és a valós érték változásból eredő különbözeteket is. Amennyiben a tárgynegyedévi nyitó állomány - indokolt esetben (pl. egyesülés) - eltér az előző tárgynegyedév végi záró állománytól, akkor a publikációban a különbség itt kerül bemutatásra. A késedelmes devizahitelek forintra váltása - amennyiben további árfolyamváltozások nem kerülnek felszámításra – ugyancsak, mint Egyéb állományváltozás kerül bemutatásra: a kitettség összege a deviza oszlopban negatív, míg a forint oszlopban pozitív előjellel. Itt jelenik meg az IFRS-ekre történő áttérésből eredő egyszeri hitelállomány változás hatása is.
11. Az idősorok adatai - az időközben az adatszolgáltatóktól beérkezett jelentősnek ítélt módosítások figyelembevételére miatt - eltérhetnek a már korábban publikált adatoktól. A korábban közzétett adatok felülvizsgálatára, a szükséges módosítások átvezetésére negyedéves gyakorisággal kerül sor.

Budapest, 2017. május